

Tollef Mathismoen,
Møllevegen 8
3540 Nesbyen.

Nesbyen 08.08.2022

Sak: Navneliste i sak 2016-61607 løpenr.: 62

Nesbyen Kommune,
3540 Nesbyen.

Feil endring av skrivemåte for Havasgard 73/1 i Nesbyen.

Undertegnede bor på gardsnr. 73/1. Vedtaket om navneendring av «Havasga» kom oss i hende 29.07.2022. Nesbyen Kommune har sendt ut denne navneendringen under overskriften «Lyseren mfl.».

Den vurderingen som språkrådet og kartverket har gjort bygger ikke på historisk bakgrunn for garden. Garden er en av de eldste gardene på Nesflata. (Viser til Gards og Slekts historie for Nes i Hallingdal, bind 3, side 494 og utover).

I middelalderen var garden adelsgods, og var en del av det såkalte Hallinggodset. (Jordbog for Marikirkens Prosti og Communebord i Oslo 1542, side 577). Dette godset har opp gjennom middelalderen tilhørt flere slekter. De som har studert dette inngående mener at det først tilhørte Giske og Bjarkøyslekta og har hatt tilknytning til både Leikvangslekta og Tornbergslekta. I 1542 tilhørte det Suderheimslekta og etter reformasjonen i 1537 kom aldelsgodsa under i kongens eie og blei krongods.

Dette har relevans for navnet på garden. De fleste gardene på Nesflata i det som nå kalles «gamle Nes», har mannsnavn og gard. Garden som det her er snakk om, var en del av opphavsgarden i Nes. Nedre delen av garden blei delt fra og blei på danskorsk kalt Nedregaard eller på halling Nistugu. Den garden heter nå Nystuen.

Den midterste garden er Tollefsgard 74/1.

Tunet til den øverste garden blei i 1599 kalt Øvregaard i skriftelig form, elle Uppistugu på Halling. Da denne garden av en eller annen grunn var adelsgods tilknyttet adelssekt, kom Hav-navnet inn som navnet på garden. Det en finner i litteraturen om mannsnavnet Hav eller Hav-tore er at navnet er mest brukt langs kysten og kanskje mest i Nordnorge. Eksempelvis er Haktor et navn som er avledet av dette navnet. At Giske og Bjarkøyslekta har eid Hallinggodset, kan være en mulighet for opphavet av navnet. Det vi vet er at en mann ved navn Havtore Jonson født 1275 var eier av Suderheim (Sørum) på et gitt tidspunkt. At han eller en forfar ved samme navn har gitt navn til en innlandsgard kan være en mulig.

At Hav-sin-gard blir til Håvard-sin-gard tar ikke historien til garden på alvor, og skygger for opprinnelsen til garden. Å-en er aldri brukt i navnet. Det er ingen eksempel på at navnet er skrevet med -rd verken på gammelnorsk eller danskorsk (Hoffuorsgard, Hoffuertzgordt). At navnet er skrevet på litt forskjellige måter i nyere tid er ingen bevis for opphavsnavnet.

Vi ber derfor om at denne navneendringen blir reversert slik av det speiler gardens historie.

Det samme argumentet må da gjelde for løpenummer 78 og 79 i samme vedtak, da disse har direkte tilknytning til 73/1.

Mvh
Tollef Mathismoen

